

FB-129

February-2025

M.Com., Sem.-I

402 : Business Management (New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. “સંચાલનની વિચારધારાનો ઉદ્ભવ” સમજાવો અને સંચાલનની વિવિધ વિચારધારાઓ સમજાવો. 14
અથવા
1. (A) વહીવટી સંચાલન માટે હેનરી ફ્રેયોલના યોગદાનને વિગતવાર સમજાવો. 7
1. (B) નોંધ લખો – વૈશ્વિકીકરણ અને સંચાલન 7
2. વ્યૂહરચનાનું અમલીકરણ એટલે શું ? વ્યૂહરચનાના અમલીકરણ માટે મેકિકન્સે આપેલું 7S મોડેલ સમજાવો. 14
અથવા
2. (A) ભરતીના બાહ્ય પ્રાપ્તિસ્થાનો સમજાવો. 7
2. (B) સત્તા સોંપવાના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો જણાવો. 7
3. અભિપ્રેરણા શું છે ? અભિપ્રેરણા અંગે થિયરી-X અને થિયરી-Y સમજાવો. 14
અથવા
3. (A) જૂથ અને ટુકડી એટલે શું ? ટુકડીના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 7
3. (B) માહિતી સંચારને અવરોધક પરિબલો સમજાવો. 7
4. અંકુશનો અર્થ આપી, અસરકારક અંકુશના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો સમજાવો. 14
અથવા
4. (A) જવાબદારીલક્ષી કેન્દ્રો પર ટૂંકનોંધ લખો. 7
4. (B) MIS એટલે શું ? અસરકારક MIS માટેના તબક્કાઓ અને માર્ગદર્શક સૂચના જણાવો. 7
5. યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો : (કોઈપણ સાત) 14
(1) વૈજ્ઞાનિક સંચાલન હેઠળ કામના વૈજ્ઞાનિક વિશ્લેષણમાં _____ જરૂરી છે.
(a) સમય નિરક્ષણ (b) ગતિ નિરક્ષણ
(c) બંને (a) અને (b) (d) કાર્ય નિરક્ષણ

- (2) BCG મેટ્રીક્ષ (matrix) એ _____ સપાટીની વ્યૂહરચના છે.
- (a) ધંધાકીય એકમ (b) વિભાગીય
(c) કંપની (d) ઈન્ડસ્ટ્રી
- (3) વ્યવસ્થાતંત્ર એ _____ સિસ્ટમ છે.
- (a) કાયમી (b) બંધ
(c) ખુલ્લી (d) સ્થિર
- (4) વૈજ્ઞાનિક સંચાલનના પિતા કોણ ગણાય છે ?
- (a) પીટર ડ્રૂકર (b) ડૉ. ટેરી
(c) ફ્રેડરીક ટેલર (d) હેનરી ફેયોલ
- (5) સંતોષનું વિરોધી અસંતોષ નહિ પરંતુ સંતોષની ગેરહાજરી છે તેવું સૌપ્રથમ વખત કોણે સમજાવ્યું ?
- (a) અબ્રાહમ માસ્લો (b) વિલિયમ આઉસી
(c) ફ્રેડરીક આર્થ. હર્ઝબર્ગ (d) જોન ડબ્લ્યૂ. એટકિન્સન
- (6) અભિપ્રેરણા અંગે હર્ઝબર્ગની થીયરી પ્રમાણે _____ એ અભિપ્રેરણનું એક પરિબળ છે.
- (a) કાર્ય સંતોષ (b) આરોગ્ય પરિબળ
(c) સલામતીનું પરિબળ (d) સામાજિક પરિબળ
- (7) પદ્ધતિ રચનાનું પ્રથમ સોપાન એ _____ કઈ રીતે ઉત્પન્ન કરવું એ નક્કી કરવાનું છે.
- (a) પેદાશ (b) આલેખ
(c) ઈનપુટ (d) કાર્યો માલ
- (8) વ્યવહાર પ્રક્રિયા પદ્ધતિ _____ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- (a) માહિતી પ્રક્રિયા પદ્ધતિ (b) નિર્ણય ઘડતર પદ્ધતિ
(c) પદ્ધતિ વિશ્લેષણ (d) યોજના પ્રક્રિયા પદ્ધતિ
- (9) નેતૃત્વ માટેની કઈ થિયરી સૂચવે છે કે “નેતાઓ બનતા નથી જન્મે છે” ?
- (a) ગ્રેટમેન થિયરી (b) લાક્ષણિકતા થિયરી
(c) પરિસ્થિતિજન્ય થિયરી (d) વર્તનલક્ષી થિયરી
- (10) આયોજનનું કાર્ય એટલે _____
- (a) પસંદગીનું કાર્ય (b) જટિલ કાર્ય
(c) લાંબાગાળાનું કાર્ય (d) આકસ્મિક કાર્ય

FB-129

February-2025

M.Com., Sem.-I

402 : Business Management (New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Explain evolution of theory of management and explain various theories of management. 14
- OR
1. (A) Explain in detail contribution of Henry Fayol for administrative management. 7
1. (B) Write note : Globalisation and management. 7
2. What is Strategic Implementation ? Explain McKinsey's 7S model for implementation of strategy. 14
- OR
2. (A) Explain external sources of recruitment. 7
2. (B) Which are guiding principles of delegation of authority ? 7
3. What is motivation ? Explain theory-X and theory-Y regarding motivation. 14
- OR
3. (A) Explain teams and groups. Discuss types of teams. 7
3. (B) Explain the barriers to communication. 7
4. Give meaning of control and explain guiding principles for effective control. 14
- OR
4. (A) Write a short note on responsibility centers. 7
4. (B) Define the term MIS. Explain the stages and guiding principle for an effective MIS. 7
5. Choose the correct answer : (Any Seven) 14
- (1) Scientific analysis of work under scientific management requires ____.
- (a) Time study (b) Motion study
- (c) Both (a) and (b) (d) Work study

- (2) BCG matrix is _____ level strategy.
- (a) Business (b) Functional
(c) Corporate (d) Industry
- (3) Organisation is _____ system.
- (a) permanent (b) closed
(c) open (d) stable
- (4) Who is considered as Father of Scientific Management ?
- (a) Peter Drucker (b) Dr. Terry
(c) Fredrick Taylor (d) Henry Fayol
- (5) Who has explained for the first time that opposite of satisfaction is not dissatisfaction but no satisfaction ?
- (a) Abraham Maslow (b) William Ouchi
(c) Fredrick I. Herzberg (d) John W. Atkinson
- (6) _____ is one of the motivational factors as per Herzberg's theory of motivation.
- (a) Job satisfaction (b) Hygienic factor
(c) Safety factor (d) Social factor
- (7) The first step of system design is to determine how the _____ is to be produced.
- (a) Product (b) Graph
(c) Input (d) Raw material
- (8) Transaction processing system is also known as _____.
- (a) Data Processing System (b) Decision making System
(c) System Analysis (d) Project Processing System
- (9) Which leadership theory suggested that "leaders are born not made" ?
- (a) Greatman theory (b) Trait theory
(c) Situational theory (d) Behavioural theory
- (10) Planning function is _____.
- (a) Selection function (b) Complex function
(c) Long term work (d) Incidental work
-